

Arabo ákærir undanfarna landsstýri:

Milliónaupphæddir ongantið á landsstýrisborði

Tíðarskeiðið, tá undanfarna landsstýrið sat við valdinum, hava stórar avgerðir verið tiknar m.a. leigumálið hjá Postverkinum og útbýgging av Roynðarstöðini í Kollafirði, har dyrkingarnar hava verið óvanliga høgur orsakað av broytingum í projektnum.

Hesi mál, sum umfata milliónaupphæddir, hava ongantið verið á landsstýrisborði. Slíkt er minst líka átaluvvert, sum tað, ið hevur verið fyrri á landsskýrisborði og sum vit átala, segði Tummas Arabo á tingi týsdagin, tá málið frá landsstýrismálanevndini viðvíkjandi gerðabókunum hjá undanfarna landsstýri var til viðgerðar.

Tummas Arabo tosaði annars um viðurskiptini í landsstýrinum og gjørdi viðmerkingar til aktuella skattamálið. Hann segði:

— Stór ósing í tinginum og samfelagnum sum heild, nú álitid frá landsstýrismálanevndini bleiv lagt fram.

Sum væntað, so hava hvørki formaður fólkaflokksins ella formaður sambandsflokksins fatað, hvat stendur í álitinum um, hvernig prinsipiell ting har eru. Í staðin leypa teir upp og byrja at umseta alt til persónar; hvør hevur skyldina, hvør hevur meira skyld og, hvør ið hevur minni skyld.

Tað, sum fyrst verður funnist at í álitinum er, at tað eru alt ov nógv sakir úti í landsstýrinum, sum einki journalnummar hava, og tí er tað ikki gjørligt at finna tær aftur, um hyggjast skal í tær seinni.

Hetta, at einki journalnummar eru, tað er harmligt, og tað er ikki í lagi.

Hvør hevur so skyldina av hesum?

Átala neyðug

Fyrrverandi lögmaður hevur tosað nógv um, hvussu synd tað er í Jóhan Djurhuus og umsitngini har úti, tí nú verða teir hongdur út.

Tað er ikki rætt, at nakar verður hongdur út.

Tað er nú einaferð so, at eithvert landsstýri og serstakliga lögmaður hevur ábyrgdina av administratiónini, at hon fungerar nógv væl. Administratiónin má koyra sum eitt samspæl imillum teir politikarar, vit hava sett út í Tinganes at stýra, og teir juristar og annað gótt fólk, sum er har úti.

Tað krevur eina ávísu disiplin bæði av teimum stýrandi politikarum og tí administratión, sum arbeidir rúndan um teir, og kunnu teir ikki finna eitt arbeiðslag, sum gevur eitt rimiligt úrslit, millum annað at registreringarnar eru í lag, so má tað átalast.

Tað verður hervið gjørt.

Alt prátið um, at tað ikki ber til vegna tíðsneyð, tað er burturforklárar. Sjálvandi ber tað til at journalisra, bæði áðrenn ein sak fer á landsstýrisfund, og aftaná, at hon hevur verið á landsstýrisfundi.

At administratiónin í Tinganesi er ovbyrjað og partvis koyrd í senk, tað er ikki nakað nýtt. Tað er nakað vit hava sæð leingi, og ikki minst síðsta landsstýrið hevur sína stóru skuld í hesum, við at nokta pening til at reka henda partin av samfelagsvirkseminum.

Thomas Arabo umræddi síðani hinar sakirnar og segði:

— Næsta sakin, ið er umrædd í álitinum, er ein fundur, ið er millum landsstýrið og Hilmar Kass um eina ávísu sak.

Vit tóku hana við, bara fyrri at hoyra, hvussu veruleikin var aftanfyrri henda fund, og tað fingur vit so at vita fyrr ferð, tá málið var í tinginum, og tað bætti ikki um trúverðigheitina, tað, sum kom fram undir tí viðgerðini.

Postverk og roynðarstöð

Tað triðja, sum verður

viðgjørt, er ikki minni álvarsligt.

Vit vita aðrastaðni frá, at hetta hevur verið tað tíðarskeið, har stórar avgerðir hava verið tiknar, m.a. leigumálið av Postverkinum og útbýgging av roynðarstöðini í Kollafirði, har dyrkingarnar hava verið óvanliga høgur, orsakað av broytingum í projektnum.

Hesi mál, sum umfata milliónaupphæddir, hava ongantið verið á landsstýrisborði. Tað er minst líka átaluvvert, sum tey tingini, sum hava verið á landsstýrisborði.

Tað er ógvuliga marghættligt og átaluvvert at siggja, at landsstýrið kann arbeiða uppá ein slíkan máta.

Beinleiðis skattasvik

So kemur tann síðsta sakin, ið nevnd er í álitinum.

Tað hevur satt rok staðist um alt landið av hesi sakini, men eg skal halda meg til tað sum finst í sakini.

Óg hvør orsøkin er fyrri at taka eina sovrðna sak fram.

Henda sakin umfatar, sambært skjól, beinleiðis skattasvik og ikki slesari ella tilvildarligt skattasvik.

Føroyska lóggávan hevur rættningsslinjur fyrri, hvussu sovrðið verður revsað. Óg er tað sleiðis, at lógin sigur, at er tað tilvildarligt skattasvik ella slesari, so eigur viðkomandi at fáa bót upp til 3 ferðir tað, sum spart er í skatti.

Er tað talan um beinleiðis skattasvik, eru møguleikarnir at hækka tað upp til 5 ferðir tað, ið spart er í skatti.

Hvar ið landsstýrið hevur fingið eina síðvenju, sum sigur, at talan ber er um at geva fólk einaferð tað, ið spart er í skatti í bót, hevur ikki verið møgult hjá okkum at funnið fram til, men hetta er ikki serliga væl í samsvar við lógina.

Eitt annað mál

Samstundis sum, ella í sama tíðarskeiði, sum henda sakin hevur verið avgjört, varð ein onnur sak innan almenna umsitng, har ið fólk hevdu tikið eina í hesum málistokki, sum vit nú tosa um, litla upphædd í einum almennum kassa.

Dagin eftir stendur tvørtur um alla forsiðuna á Dagblaðnum: »Tiggju langir socialistafingrar« o.s.f. o.s.f.

Politíð kom upp í leikin, fólk mistu starv, fóru í geglið og stóru skaði í familju og teirra umhvørun.

Her var talan um eina minni peningaupphædd, og fylgjurnar vóru ógillar. Har vóru eingir álvarsamir floksformenn, ið mottu upp í sjónvarpinum og tóku synd í familju og umhvørun. Tvørtur um.

Tá teir sótu væl um sátt. Nú er vent í holuni. Adolf V. Hansen og Tordur Niclassen

Adolf múla- bundin

Fáir tingmenn og framsegumenn á tingi hava brúkt so nógv av tillutaðu talutiðni sum Adolf V. Hansen. Sum framsegumaður fyrri Framburðs- og Fiskivinnuflokkinn hevur hann nýtt eithvørt høvi at siga sína hugsan um flest øll mál.

Nú bendir so nakað á, at Adolf er vorðin múla-bundin í ávisan mun. Tað er avgerðin hjá leiðsluni í Kristiliga fólkaflokkinum, Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokki, sum er orsøkin. Flokkurin hevur samtykt, at Adolf ikki longur umboðar henda flokk á tingi og tí er uttanflokk tingmaður. T.v.s. at sambært tingskipanini er talutið hansara hereftir tann sama sum fyrri aðrar tingmenn.

Lógin eins fyrri øll

Eg haldi, at hetta tingið skal taka ógvuliga gjølla til umhugsunar hesar báðar hendiongarnar. Er tað veruliga so, at vit stýra einum landi, har ið man er so ólika fyrri lógum og fyrri teimum reglugerðum, ið hetta landið er skipað eftir, at ein persónur kann umdraga ein almennan kassa fyrri fleiri hundræð túsund krónur og bliva martyrur, partvist ið hvussu so er, væl hjálptur av ógvuliga góðum monnum, og ein annar partur fyrri eina nógv minni upphædd skal kastast út í

Tað var tingformaðurin, sum á tingfundinum hóskvöldið las upp bræv frá leiðsluni í KFFFF-flokkinum, sum er soljóðandi:

»Ólavsekudag 1985 boðaði Adolf V. Hansen í skrivi til lögtingsformannin frá, at hann »fyrri ótarnaður at virka fyrri hugsjón Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokks hevdði tikið ta avgerð ikki at vera partur av tingbólk Kristiliga Fólkaflokksins/ Framburðs- og Fiskivinnuflokksins frá ólavseku at rokna«.

Politisku avleiðingarnar av hesum eru sambært skriv, dagfest 23.10.1985, frá Jóhan Djurhuus, skrivstovustjóra í landsstýrinum, hesar:

»Tá Adolf Hansen sig-

ur, at hann fyrri at virka fyrri »politisku hugsjón« Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokks ikki er partur av tingbólk Kristiliga Fólkaflokksins, Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokksins, má hetta siga, at hann ikki gevur seg undir stevnuskrá Kristiliga Fólkaflokksins, Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokksins, men undir stevnuskrá (politisku hugsjón) Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokks. Hesin flokkur er ikki umboðaður á lógtingi og er Adolf V. Hansen tí uttanflokk tingmaður.

Tað, at Adolf V. Hansen er uttanflokk tingmaður, førir m.a. við sær, at talutið hansara er hin sama sum fyrri »aðrar tingmenn«, jfr. § 16 í tingskipanini.

Visandi til hesa lögfrøðisligu niðurstøðu vilja vit siga Føroya Lógtingi frá, at Adolf V. Hansen er uttanflokk tingmaður og umboðar ikki Kristiliga Fólkaflokkin, Føroya Framburðs- og Fiskivinnuflokksins.

Brævið er undirskrivað av:

Kári Kjølæs
landsformaður
Tordur Niclsen,
formaður í tingbólknum
Niels Pauli Danielsen
landsstýrismáður
Juul Jacobsen
varatinglimur

eingin, sum tosaði um, hvussu tað gekst, hvussu synd tað var í familjum og umhvørunum.

Skal ein gera eina heildarmeting av landsstýrisins dagbókini fyrri hetta tíðarskeiði, ið vit hava hugt eftir, so sær tað út fyrri mær, at skilið í stýringini har úti hevur verið vánaligt. Hetta sær út til at hava verið ein ógvuliga flekjastlig tíð, og avleiðingarnar, ið vit nú sita eftir við, uttan at eg havi lisið hinar gerðabókurnar, ja, tær eru ikki positivar, segði Thomas Arabo.